Nr 43

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt;

beslutad den 27 februari 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det vid arvsbeskattningen skattefria beloppet för förmånstagareförvärv enligt vissa liv-, olycksfalls- och sjukförsäkringar höjs från 45 000 kr. till 51 000 kr. Därjämte föreslås smärre justeringar av 22 § 1 mom. och 52 § 1 mom. lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrives att 12 §, 22 § 1 mom. och 52 § 1 mom. lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 §[2]	
Har någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal insatts såsom förmånstagare och erhåller han vid försäkringstagarens död förfoganderätten över försäkringen eller, utan att sådan rätt förvärvas, utbetalning på grund av försäkringen, skall vad förmånstagaren sålunda bekommer vid beräknande av arvsskatt anses såsom arvfallen egendom. Vad nu sagts skall gälla jämväl förvärv, som på grund av stadgandet i 104 § andra stycket nämnda lag tillfaller dödsbodelägare, vilken är berättigad till laglott, med iakttagande dock av vad beträffande fördelning av sådant förvärv kan vara bestämt i skifteshandling, vilken jämlikt 16 § lägges till grund för lotternas beräknande. Har försäkringstagarens make insatts såsom förmånstagare, föreligger icke skattskyldighet för den del av förvärvet, som motsvarar det belopp, varmed, därest förvärvet ingått i försäkringstagarens kvarlåtenskap, makens jämlikt 15 § skattefria andel i boet skolat ökas.	Har någon i enlighet med lagen *(1927: 77)* om försäkringsavtal insatts såsom förmånstagare och erhåller han vid försäkringstagarens död förfoganderätten över försäkringen eller, utan att sådan rätt förvärvas, utbetalning på grund av försäkringen, skall vad förmånstagaren sålunda bekommer vid beräknande av arvsskatt anses såsom arvfallen egendom. Vad nu sagts skall gälla jämväl förvärv, som på grund av stadgandet i 104 § andra stycket nämnda lag tillfaller dödsbodelägare, vilken är berättigad till laglott, med iakttagande dock av vad beträffande fördelning av sådant förvärv kan vara bestämt i skifteshandling, vilken jämlikt 16 § lägges till grund för lotternas beräknande. Har försäkringstagarens make insatts såsom förmånstagare, föreligger icke skattskyldighet för den del av förvärvet, som motsvarar det belopp, varmed, därest förvärvet ingått i försäkringstagarens kvarlåtenskap, makens jämlikt 15 § skattefria andel i boet skolat ökas.
Vidare skall	Vidare skall
a) där livförsäkring, som är kapitalförsäkring, tagits å försäkringstagarens eller hans makes liv samt den rätt, som på grund av försäkringsavtalet tillkommit endera av dem, jämlikt 116 § första stycket lagen om försäkringsavtal icke kunnat tagas i mät för någonderas gäld, eller	a) där livförsäkring, som är kapitalförsäkring, tagits å försäkringstagarens eller hans makes liv samt den rätt, som på grund av försäkringsavtalet tillkommit endera av dem, jämlikt 116 § första stycket lagen om försäkringsavtal icke kunnat tagas i mät för någonderas gäld, eller

[1] Senaste lydelse av författningens rubrik 1974: 857.
[2] Senaste lydelse 1974: 71.

Nuvarande lydelse

b) där försäkring tagits för olycksfall eller sjukdom,

vid skattens beräknande från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av *45 000* kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämlikt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt *45 000* kronor.

Föreslagen lydelse

b) där försäkring tagits för olycksfall eller sjukdom,

vid skattens beräknande från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av *51 000* kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämlikt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt *51 000* kronor.

Vad som på grund av insättningar av samma person i ränte- och kapitalförsäkringsanstalt på en gång tillfaller någon såsom förmånstagare skall denne anses erhålla på grund av en och samma försäkring, och skall så anses som om försäkringen tagits vid tiden för den första insättningen och på villkor att premiebetalning skolat ske i den ordning, vari insättningarna i anstalten skett eller enligt avtal mellan anstalten och försäkringstagaren skolat äga rum.

Skattskyldighet enligt första stycket äger ej rum för rätt till pension som utgår på grund av pensionsförsäkring, därest denna tagits i samband med tjänst eller ock premiebetalningen påbörjats eller genom engångsbetalning fullgjorts mer än tio år före dödsfallet. Skattskyldighet äger ej heller rum för rätt till annan pension på grund av pensionsförsäkring eller för rätt till livränta, som utgår på grund av annan försäkring än pensionsförsäkring, i den mån vad som på grund av förordnande av samma person tillfallit den berättigade icke överstiger en årsränta av 10 000 kronor vid pensionsförsäkring och 2 500 kronor vid annan livränteförsäkring.

Angående vad som förstås med kapitalförsäkring och pensionsförsäkring samt med att försäkring tagits i samband med tjänst stadgas i anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen.

Angående vad som förstås med kapitalförsäkring och pensionsförsäkring samt med att försäkring tagits i samband med tjänst stadgas i anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen *(1928: 370)*.

Vad i första och andra styckena här ovan sägs skall, även om förmånstagareförordnande i enlighet med lagen om försäkringsavtal icke föreligger, äga tillämpning jämväl i fråga om vad som tillfallit någon på grund av statens grupplivförsäkring eller jämförbar av kommunal eller enskild arbetsgivare avtalad grupplivförsäkring eller på grund av sådan förmån från kommun, som avses i punkt 1 nionde stycket av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen.

Nuvarande lydelse

22 §

1 mom.[3] Såsom värde å fast egendom vid tidpunkt, som avses i 21 §, skall, där ej annat föranledes av vad i 2 mom. stadgas, gälla näst föregående *års* taxeringsvärde.

Föreslagen lydelse

22 §

1 mom. Såsom värde å fast egendom vid tidpunkt, som avses i 21 §, skall, där ej annat föranledes av vad i 2 mom. stadgas, gälla näst föregående *årets* taxeringsvärde. *Finnes sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken skola dessa upptagas särskilt. Bestämmelserna i 23 § vid F om värdesättning av lös egendom äga därvid motsvarande tillämpning.*

Fast egendom, som utgör lagertillgång, värderas enligt reglerna i 23 § F andra stycket.

52 §

1 mom.[4] Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta utgår under visst kalenderår efter den högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272). Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, då underrätt är beskattningsmyndighet, betalas till länsstyrelsen i det län, dit underrätten hör, och eljest till den länsstyrelse, som är beskattningsmyndighet.

Har beslut, som föranlett ränta, ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller skulle ha utgått med annat belopp om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, skall ny beräkning av ränta göras och för mycket påförd eller uppburen ränta återbetalas. Belopp under fem kronor återbetalas icke. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

---

[3] Senaste lydelse 1974: 312.
[4] Senaste lydelse 1974: 857.

Denna lag träder i kraft såvitt avser 12 § och 52 § 1 mom. en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling och äger såvitt avser 12 § tillämpning i fall där skattskyldighet inträtt efter utgången av år 1974.

I övrigt träder lagen i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas om skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-02-27

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Löfberg, Carlsson, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Zachrisson, Leijon

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition med förslag till lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

---

Inledning

I skrivelse som kommit in till finansdepartementet den 10 februari 1975 har Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag (AFA) anmält att Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen i Sverige träffat avtal för år 1975 och t. v. om höjning av de försäkringsbelopp som kan utgå enligt avtal om grupplivförsäkring. Avtalet innebär att det högsta grundbelopp som kan tillfalla förmånstagare skall utgöra 51 000 kr. mot tidigare 45 000 kr. Höjningen har föranletts av den penningvärdeförändring som ägt rum efter år 1973 samt av önskemålet att bibehålla det reella värdet av försäkringens efterlevandeskydd oförändrat. I skrivelsen hemställer AFA att det skattefria förmånstagaravdraget i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt (AGL) höjs till 51 000 kr.

Gällande ordning

Enligt 12 § AGL skall — då någon i enlighet med lagen (1927: 77) om försäkringsavtal insatts som förmånstagare — vad förmånstagaren erhåller på grund av försäkringen i regel anses som arv och arvsbeskattas enligt vanliga regler. Vissa bestämmelser om skattefrihet gäller dock. Sålunda avräknas under vissa förutsättningar vid skattens beräknande ett skattefritt belopp från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare. Det skattefria beloppet utgör sedan år 1974 45 000 kr. Om förmånstagaren inom en tidrymd av tio år före försäkringsfallet er-

hållit mer än ett förmånstagareförvärv av samma person, skall beloppen läggas samman och det skattefria beloppet får uppgå högst till 45 000 kr.

Föredraganden

Den inledningsvis nämnda höjningen av försäkringsbelopp på grupplivförsäkringsområdet aktualiserar frågan om höjning av det skattefria grundavdraget i 12 § AGL. Vid bestämmandet av grundavdragets storlek kan det högsta grundbelopp som fastställts fr. o. m. år 1975 för AFA-försäkringen vara vägledande. Jag förordar att det skattefria beloppet vid här avsedda förmånstagareförvärv höjs till 51 000 kr. En motsvarande höjning av beloppsgränsen bör samtidigt ske såvitt gäller rätten till skattefritt avdrag för den som inom en tioårsperiod har erhållit flera förmånstagareförvärv av samma person. De föreslagna bestämmelserna bör gälla fr. o. m. ingången av innevarande år.

Genom lagstiftning år 1973 fick 22 § 1 mom. AGL ny lydelse (SFS 1973: 1104). I samband med ändring av AGL år 1974 (SkU 1974: 38, rskr 259, SFS 1974: 312) togs emellertid lagrummet upp i felaktig lydelse. Momentet föreslås nu få det innehåll som avsetts. — Ändringen av 52 § 1 mom. fjärde stycket AGL utgör ett förtydligande av den omräkningsregel beträffande räntor som infördes år 1974.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

KUNGL. BOKTR. STOCKHOLM 1975 750161